

Sygnatura akt III AUz 142/21

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marta Sawińska

Protokolant: Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2021 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o świadczenie postojowe

na skutek zażalenia J. B.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 12 sierpnia 2021 r. sygn. akt IV U 1650/21

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie oraz poprzedzającą go decyzję i sprawę przekazać Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. do ponownego rozpoznania.

sędzia Marta Sawińska

UZASADNIENIE

W dniu 29.05.2021r. ubezpieczony J. B. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. pismo, w którym poinformował organ rentowy o przeszkodach w przesłaniu do organu wniosku o jednorazowe dodatkowe świadczenie postojowe. Jednocześnie ubezpieczony przedłożył wypełniony i własnoręcznie podpisany wniosek (...).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. w piśmie z dnia 01.06.2021r. poinformował wnioskodawcę, że zgodnie z art. 15zs⁽²⁾ ust. 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, jednorazowe dodatkowe świadczenie postojowe przysługuje osobie prowadzącej na dzień 30.09.2020 r. pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 06.03.2018 r. - Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych, oznaczoną według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, jako rodzaj przeważającej działalności, kodem 47.71.Z, 47.72.Z, 47.81.Z, 47.82.Z, 47.89.Z, 49.39.Z, 56.10.A, 56.10.B, 56.21.Z, 56.29.Z, 56.30.Z, 59.11.Z, 59.12.Z, 59.13.Z, 59.14.Z, 59.20.Z, 74.20.Z, 77.21.Z, 79.90.A, 79.90.C, 82.30.Z, 85.51.Z, 85.52.Z, 85.53.Z, 85.59.A, 85.59.B, 86.10 . która skorzystała ze świadczenia postojowego w trybie art. 15zs lub art. 15zua. Prawo do dodatkowego świadczenia postojowego przysługuje, jeżeli przychód z tej działalności uzyskany w październiku albo listopadzie 2020 r. był niższy, co najmniej o 40% w stosunku do przychodu uzyskanego odpowiednio w październiku albo listopadzie 2019 r.

ZUS wskazał, nadto że z danych zapisanych na koncie odwołującego w ZUS wynika, że odwołujący nie skorzystał ze świadczenia postojowego w trybie art. 15zs lub art. 15zua, gdyż na kolejno składane wnioski (...) (data wpływu: 15.02.2021r., 10.04.2021r., 13.05.2021r.) odwołujący otrzymał decyzje, odmawiające prawa do świadczenia postojowego (decyzje z dnia: 23.02.2021r., 16.04.2021r., 31.05.2021r.).

Reasumując organ rentowy wskazał, że w związku z powyższym, pismo z załączonym skanem wniosku (...) z dnia 01.06.2021r. pozostawiono bez rozpatrzenia. Dodatkowo poinformowano odwołującego, iż od 24.06.2020 r. - zgodnie z obowiązującymi przepisami (powałał się na ustawę z dnia 02.03.2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych) - wniosek o świadczenie postojowe można składać do ZUS wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego za pomocą Platformy Usług Elektronicznych (PUE) ZUS.

Wnioskodawca J. B. złożył odwołanie od pisma Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 01.06.2021r. W uzasadnieniu podał, że w jego ocenie pismo pozwanego z dnia 01.06.2021r. jest w rzeczywistości decyzją odmawiającą mu przyznania prawa do świadczenia postojowego. Nie zgodził się z tym, że pozwany organ rentowy pozostawił pismo wnioskodawcy z dnia 29.05.2021r. z załączonym skanem wniosku (...) bez rozpoznania.

Postanowieniem z dnia 12.08.2021r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze sygn. akt IV U 1650/21 odrzucił odwołanie.

W uzasadnieniu postanowienia wskazał, że przedmiotowej sprawie pozwany organ rentowy nie wydał decyzji, gdyż wnioskodawca J. B., ubiegając się o świadczenie postojowe nie złożył wniosku w formie dokumentu elektronicznego za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez ZUS.

Odwołujący J. B. złożył zażalenie od powyższego postanowienia oraz wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie odwołania, ewentualnie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonemu postanowieniu odwołujący zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, że wnioskodawca ubiegając się o świadczenie postojowe nie złożył wniosku w formie dokumentu elektronicznego za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez ZUS, podczas gdy odwołujący zgłaszał problemy techniczne związane z platformą internetową, jednocześnie kierując wniosek na piśmie.

W uzasadnieniu zażalenia odwołujący wskazał, że sygnalizował już wcześniej Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, iż posiada utrudnienia techniczne związane z prawidłowym złożeniem wniosku za pośrednictwem platformy PUE ZUS i z tego względu skierował wniosek w formie papierowej. W jego ocenie pismo Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 01.06.2021 r. należy identyfikować jako decyzję administracyjną, bowiem w związku z jego treścią Zakład de facto odmówił wypłaty świadczenia postojowego, co z kolei było przedmiotem wniosku złożonego przez odwołującego. Jednocześnie odwołujący podkreślił, iż wnioski do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych można złożyć elektronicznie wyłącznie za pośrednictwem portalu Platformy Usług Elektronicznych (PUE) ZUS. Można również wydrukować wniosek i przesłać pocztą lub udać się do placówki i osobiście złożyć go w urzędzie. Taka możliwość była także przewidziana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w czasie pandemii, ponieważ wówczas wnioski można było złożyć w specjalnie oznakowanej skrzynce w urzędzie. Informacja ta jest powszechnie dostępną na oficjalnej stronie internetowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Odwołujący podkreślił, że brak technicznej możliwości w zakresie złożenia wniosku uniemożliwia jego merytoryczne rozpatrzenie, a w konsekwencji uniemożliwia także otrzymanie świadczenia w przypadku pozytywnego rozpatrzenia, lub też złożenie odwołania w wypadku negatywnego rozpatrzenia wniosku. W związku z tym, na gruncie okoliczności przedmiotowej sprawy, kwestia techniczna rozwiązania informatycznego niejako zastępuje aktywne działanie organu w zakresie rozstrzygnięcia sprawy obywatela, co zdaniem odwołującego nie może zasługiwać na aprobatę.

W odpowiedzi na zażalenie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu m.in. wskazał, że wnioski o świadczenie postojowe można składać do organu rentowego wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego za pomocą Platformy Usług Elektronicznych (PUE) ZUS, wobec tego wniosek

złożony przez odwołującego w dniu 01.06.2021 r. nie spełniał wymagań formalnych, albowiem odwołujący powinien złożyć wniosek w formie elektronicznej.

Nadto Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wskazał, że nadal trwa postępowanie sądowe w Sądzie Okręgowym w Zielonej Górze w IV Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pod sygn. art. IV U 1089/21 oraz IV U 1424/21 z odwołania od decyzji z dnia 16.04.2021 r. znak (...) oraz z dnia 31.05.2021 r. znak (...). Wobec tego decyzje dotyczące poprzednich świadczeń nie są prawomocne w związku z tym wnioskodawca nie spełnia warunku wskazanego w art. 15zs⁽²⁾ust. 1 ustawy z 02.03.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, także odwołujący nie korzystał ze świadczenia postojowego w trybie art. 15zs lub art. 15zua ww. ustawy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Zażalenie odwołującego J. B. jako zasadne należało uwzględnić, co skutkowało uchyleniem w całości zaskarżonego postanowienia oraz poprzedzającej go decyzji, a nadto przekazaniem sprawy Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. do ponownego rozpoznania.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że zgodnie z art. 107 k.p.c. § 1 decyzja powinna zawierać: 1) oznaczenie organu administracji publicznej; 2) datę wydania; 3) oznaczenie strony lub stron; 4) powołanie podstawy prawnej; 5) rozstrzygnięcie; 6) uzasadnienie faktyczne i prawne; 7) pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania; 8) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji; 9) w przypadku decyzji, w stosunku do której może być wniesione powództwo do sądu powszechnego, sprzeciw od decyzji lub skarga do sądu administracyjnego - pouczenie o dopuszczalności wniesienia powództwa, sprzeciwu od decyzji lub skargi oraz wysokości opłaty od powództwa lub wpisu od skargi lub sprzeciwu od decyzji, jeżeli mają one charakter stały, albo podstawie do wyliczenia opłaty lub wpisu o charakterze stosunkowym, a także możliwości ubiegania się przez stronę o zwolnienie od kosztów albo przyznanie prawa pomocy.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że nie podziela stanowiska organu rentowego, a także stanowiska Sądu I instancji, że pismo z dnia 01.06.2021 r. nie jest decyzją, albowiem w decyzji z dnia 01.06.2021 r. w formie pisma Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. zawarł wszystkie niezbędne składniki decyzji administracyjnej, tzw. oznaczenie organu, datę wydania, oznaczenie stron, w decyzji powołano także podstawę prawną w postaci art. 15zs² ust. 1 ustawy z dnia 02.03.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID 19. Sąd Apelacyjny podkreśla również, że decyzja zawiera rozstrzygnięcie merytoryczne, albowiem rozstrzyga sprawę w sposób negatywny odmawiając przyznania odwołującemu świadczenia postojowego.

Dlatego w ocenie Sądu Apelacyjnego brak było podstaw do odrzucenia odwołania na podstawie art. 199 § 1 k.p.c., a pismo Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 01.06.2021 r. w przedstawionych wyżej względów należało potraktować jako decyzję.

Jednocześnie Sąd Apelacyjny podkreśla, że decyzja z dnia 01.06.2021 r. jest co najmniej przedwczesna.

Zgodnie z art. 15zs⁽²⁾ ustawy z dnia 02.03.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID 19 osobie, o której mowa w art. 15zq ust. 1 pkt 1, prowadzącej na dzień 30.09.2020 r. pozarolniczą działalność gospodarczą oznaczoną według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, jako rodzaj przeważającej działalności, kodem 47.71.Z, 47.72.Z, 47.81.Z, 47.82.Z, 47.89.Z, 49.39.Z, 56.10.A, 56.10.B, 56.21.Z, 56.29.Z, 56.30.Z, 59.11.Z, 59.12.Z, 59.13.Z, 59.14.Z, 59.20.Z, 74.20.Z, 77.21.Z, 79.90.A, 79.90.C, 82.30.Z, 85.51.Z, 85.52.Z, 85.53.Z, 85.59.A, 85.59.B, 86.10.Z w zakresie działalności leczniczej polegającej na udzielaniu świadczeń w ramach lecznictwa uzdrowiskowego, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, lub realizowanej w trybie stacjonarnym rehabilitacji leczniczej, 86.90.A, 86.90.D, 90.01.Z, 90.02.Z,

90.04.Z, 91.02.Z, 93.11.Z, 93.13.Z, 93.19.Z, 93.21.Z, 96.01.Z, 96.04.Z, która skorzystała ze świadczenia postojowego w trybie art. 15zs lub art. 15zua, przysługuje prawo do jednorazowego dodatkowego świadczenia postojowego, jeżeli przychód z tej działalności uzyskany w październiku albo listopadzie 2020 r. był niższy co najmniej o 40% w stosunku do przychodu uzyskanego odpowiednio w październiku albo listopadzie 2019 r. (ust.1) Ustalenie prawa do jednorazowego dodatkowego świadczenia postojowego, o którym mowa w ust. 1, następuje na wniosek osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, zawierający dane, o których mowa w art. 15zs ust. 3 pkt 1 lit. a, c i e, pkt 2, 5 i 6, oświadczenie o rodzaju przeważającej działalności, o której mowa w ust. 1, oraz oświadczenie potwierdzające, że jej przychód z działalności uzyskany w październiku albo listopadzie 2020 r. był niższy co najmniej o 40% w stosunku do przychodu uzyskanego odpowiednio w październiku albo listopadzie 2019 r. (ust. 2) Oświadczenia, o których mowa w ust. 2, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. W oświadczeniu jest zawarta klauzula następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. (ust. 3)

ZUS w zaskarżonej decyzji wskazał, że z danych zapisanych na koncie odwołującego w ZUS wynika, że odwołujący nie skorzystał ze świadczenia postojowego w trybie art. 15zs lub art. 15zua, gdyż na kolejno składane wnioski (...) (data wpływu: 15.02.2021r., 10.04.2021r., 13.05.2021r.) odwołujący otrzymał decyzje, odmawiające prawa do świadczenia postojowego (decyzje z dnia: 23.02.2021r., 16.04.2021r., 31.05.2021r.)

Sąd Apelacyjny podkreśla natomiast, że kwestia ww. świadczeń nie została jeszcze prawomocnie rozstrzygnięta, gdyż odwołujący złożył odwołania od decyzji odmownych (dotyczących wniosków (...) z dnia 15.02.2021 r., 10.04.2021r., 13.05.2021 r.), a odwołania trafiły do Sądu Okręgowego i nie obecnie jeszcze rozpoznane – nie wydano prawomocnego rozstrzygnięcia do co tego, czy odwołującemu przysługuje świadczenie postojowe za ww. okres. Dlatego powyższe okoliczności nie mogą stanowić podstawy do wydania odmownej decyzji z 01.06.2021r. – gdyż postępowanie nie zostało prawomocnie rozstrzygnięte.

Podkreślić też należy, że odwołujący wyjaśnił, iż złożył wniosek o świadczenie postojowe w formie papierowej (fizycznie z ZUS-ie), albowiem brak było możliwości złożenia wniosku z dnia 29.05.2021 r. o świadczenie postojowe przez system elektroniczny tj. Platformę Usług Elektronicznych, który to system uniemożliwiał odwołującemu złożenie tego wniosku do ZUS (nie przyjmował wniosku, wskazując, że „nie możesz złożyć wniosku o dodatkowe świadczenie postojowe, jeżeli nie otrzymałeś wypłaty świadczenia postojowego”). Dlatego też odwołujący złożył wniosek w formie papierowej drukując go z systemu i podpisując go. Taki wniosek przesłał do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodzić się należy z odwołującym, że przyjęcie koncepcji, że to system PUE (Platforma Usług Elektronicznych) automatycznie „pozwala składać” lub „nie pozwala składać” jakiegokolwiek wniosku byłoby stwierdzeniem, że to system PUE jednoznacznie i samodzielnie rozstrzyga merytorycznie sprawę, bez udziału osoby fizycznej będącej przedstawicielem organu administracyjnego. Nie taki jest bowiem cel składania wniosku poprzez system PUE, który to ma tylko technicznie uprościć składanie takich wniosków. W dalszym ciągu można składać wnioski „fizycznie” w wersji papierowej, co również odwołujący uczynił. Odwołujący wydrukował wniosek oraz złożył pod nim własnoręczny podpis.

Sąd Apelacyjny wskazuje również na niekonsekwencję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który w piśmie z 09.07.2021 r. podał, że w związku z trwającym obecnie postępowaniem sądowym, dotyczącym wcześniejszych odwołań wnioskodawcy J. B. od decyzji, odmawiającym prawa do świadczenia postojowego (które wpłynęły do Oddziału ZUS 27.04.2021 r. i 16.06.2021 r.) postępowanie w sprawie wniosku z dnia 29.05.2021 r. o jednorazowe dodatkowe świadczenie postojowe (...) zostaje zawieszona do czasu zakończenia sprawy w sądzie, a jednocześnie rozstrzyga de facto o zasadności wniosku wskazując przy tym, że został złożony w nieodpowiedniej formie tj. z pominięciem systemu elektronicznego PUE.

W ocenie Sądu Apelacyjnego brak było podstaw do wydania decyzji merytorycznej (z dnia 01.06.2021 r.) z uwagi na toczące się postępowania przed Sądem Okręgowym (dot. wniosków z dotyczących wniosków (...) z dnia 15.02.2021

r., 10.04.2021r., 13.05.2021 r.) Wydana przez organ decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. jest co najmniej przedwczesna. Ponadto odwołujący wyjaśnił, dlaczego złożył wniosek o świadczenie postojowe w formie papierowej (fizycznie z ZUS-ie), albowiem brak było możliwości złożenia wniosku z dnia 29.05.2021 r. o świadczenie postojowe przez system elektroniczny tj. Platformę Usług Elektronicznych, dlatego też odwołujący złożył wniosek w formie papierowej drukując go z systemu i opatrzył go własnoręcznym podpisem. Taki wniosek przesłał do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe uznając zażalenie odwołującego J. B. za uzasadnione, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, iż zgodnie z art. 477^{14a} k.p.c. należało uchylić zaskarżone postanowienie Sądu Okręgowego oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego, a sprawę przekazać do ponownego rozpoznania organowi rentowemu.

sędzia Marta Sawińska